

Auteur(s): Kees van Overveld
Titel: Groepsplan Gedrag
Planmatig werken aan passend onderwijs
Uitgeverij: Pica
Plaats: Huizen
Jaar: 2012
Pagina's: 272
ISBN-13: 978-90-77671-78-8

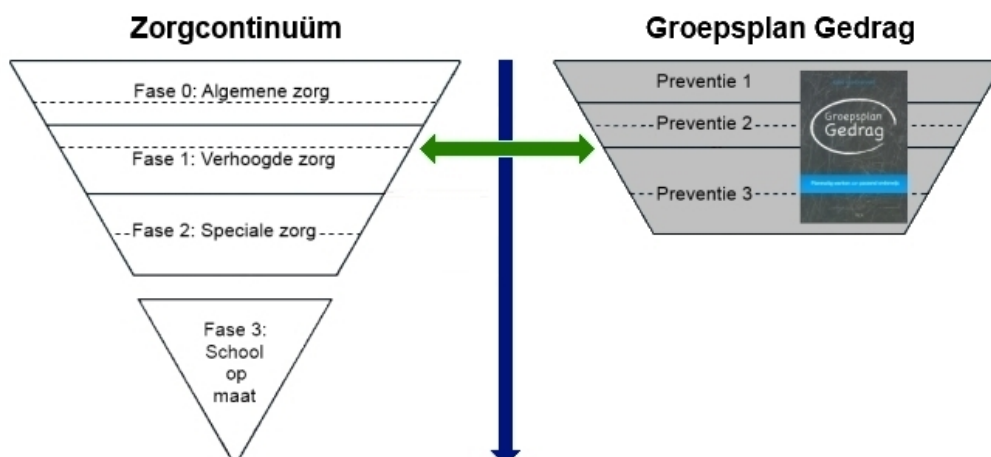
De gedragsbijbel voor het basisonderwijs. Zo durf ik het boek van Kees van Overveld noemen. Ik heb daar verschillende redenen voor:

- het legt de nadruk op preventie van gedragsproblemen, niet op de repressie ervan. De positieve benadering van dit thema is meteen ook de 'blijde boodschap' waar je in een bijbel naar op zoek gaat;
- het is een van de beste referentiewerken over de aanpak van gedragsproblemen in het basisonderwijs die ik gelezen heb. Wie bij de inhoud van dit boek zweert, komt volgens mij al een heel eind ver;
- het stelt de zeven principes van het handelingsgericht werken centraal;
- het kiest op een consequente manier voor interventies die wetenschappelijk onderbouwd (*evidence-based*) zijn;
- het richt zich in zijn interventies zowel op het kind als op zijn context;
- het verenigt op een unieke manier theorie en praktijk: de leerkracht die de interventies uit het boek uitvoert, begrijpt ook wat hij doet en waarom hij het doet. Hierdoor overstijgt het boek ruim het niveau van de trukendoos waaruit de leerkracht lukraak een interventie kiest, gewoon omdat men zegt dat 'het werkt'.
- ik volgde gedurende een vijftal maanden enkele leerkrachten die aan de slag gingen met de inhoud van het boek. Hun enthousiaste feedback laat me toe om aan het boek het predicaat 'Geschikt voor het Vlaamse basisonderwijs van de toekomst' toe te kennen: de interventies in het boek zijn allemaal, zonder uitzondering, inclusiebestendig;
- het preventiemodel laat zich integreren met het zorgcontinuüm zoals dat door het Vlaamse Departement Onderwijs opgelegd wordt.

Het model van Kees van Overveld stelt dat preventie kinderen behoedt voor het ontwikkelen van gedragsproblemen. Dit terwijl er vandaag nog te veel de nadruk gelegd wordt op de repressie en het achteraf repareren ervan. Hij stelt een gelaagde preventie-aanpak voor, een aanpak met drie niveaus:

- preventie 1: plannen voor iedereen (voldoende voor 85 tot 90% van de leerlingen);
- preventie 2: plannen voor risicoleerlingen (7 tot 10% van de leerlingen);
- preventie 3: plannen voor probleemleerlingen (3 tot 5 % van de leerlingen).

Het zal de aandachtige lezer niet ontgaan zijn dat er sterke gelijkenissen zijn met het RTI-model (*Response to Intervention*) dat, ook bij ons, aan belang wint. Wanneer we deze gelaagdheid vergelijken met het Vlaamse zorgcontinuüm, dan krijgen we het volgende model:

Zoals duidelijk te zien is op de afbeelding hierboven kunnen de drie preventieniveaus van Kees van Overveld perfect geïntegreerd worden in de fasen 0 tot en met 2 van het Vlaamse zorgcontinuüm.

Het boek zelf begint met de visie van de auteur op gedrag. Daarna komen de drie preventieniveaus een voor een aan bod. Het is niet haalbaar om elk preventieniveau hier te beschrijven op een manier die het recht aan doet. Daarvoor zijn de verschillende niveaus te coherent uitgewerkt. Tal van schema's, tekstkaders en tabellen brengen zowel de theoretische achtergronden als de concrete interventies tot leven.

Het is alvast uitkijken naar de opvolger van dit boek, het *Groepsplan Gedrag in het Voortgezet Onderwijs* dat in april 2014 verschijnt.

[2013-10-20]